

Predaj cirkevných pozemkov

Pozemky predané pod cenu. Táto veta už nezraz zaznela v našom spravodajstve. Teraz ide o cirkevné parcely v obci Kamenná Poruba. Bývalý správca farnosti ich vraj svojsky rozdelil aj so súhlasom žilinskej diecézy. Pozemky boli údajne predané za smiešnu cenu.“

Redaktorka: „Mnohí veriaci sa nevedia zmieriť s myšlienkou, že sa v rímsko-katolíckej cirkvi vôbec môže udiť takáto krivda. Obecný úrad vypracoval štúdiu, podľa ktorej mohlo na dotyčných cirkevných pozemkoch vzniknúť 70 parciel. Podľa tohto projektu si mohli bežní občania požiadať o ich kúpu, aby tam mohli postaviť domy.“

Štefan Kasman, starosta Kamennej Poruby: „Mohlo to byť ináč, ale jednoznačne rozhoduje o tom správca ako farnosti.“

Redaktorka: „Nespokojní obyvatelia tvrdia, že cirkev to zariadila inak. pozemky predala za zvláštnych okolností. Ulahodila tak len úzkej skupinke ľudí. Vzniklo tu menej ako 10 parciel.“

Anton Ďurana, nespokojný občan: „Za to, že boli predané po tajnosti, za veľmi nízku cenu.“

Milan Klenčák, nespokojný oby-

vateľ: „Nehodí sa to, čo to zrobili s tými pozemkami. To malo byť pre obec.“

Redaktorka: „Ľudia z dotnutej oblasti to vidia tak, že za predaj mohol byť vyšší zisk, ktorý mohol byť použitý na rekonštrukciu kostolov.“

Anton Ďurana, nespokojný občan: „Ten pán, ktorý najviac dostal mal známosti na biskupskom úrade, presadil si svoje.“

Telefonuje Stanislav Ďungel, biskupský vikár: „V čase, keď sme sa v predmetnom žiadosti zaoberali, nás nikto neinformoval ani o spôsobe výberu záujemcov, ani o skupine nespokojných občanov.“

Redaktorka: „Najmä kostol v Kamennej Porube je veľmi schátraný. Potreboval by rozsiahle opravy, no peniaze by sa zišli i na kostol v Konsej.“

Telefonuje Stanislav Ďungel, biskupský vikár: „Na podnet pána starostu Štefana Kasmana z Kamennej Poruby sme celú záležitosť opätovne preskúmali, no žiaľ prevod vlastníctva sa už nedá zastaviť.“

Redaktorka: „Nespokojní obyvatelia požiadali o prešetrenie prípadu Generálnu prokuratúru. **Iveta Marešová** **TV JO, 31.7.2010**

Zatvorené kostoly

Známy bratislavský Modrý kostolík zatvorili. Hoci celé roky lákal turistov do hlavného mesta, teraz do jeho útrobu môžu nahliadnúť iba cez mrežu. A k oltáru už počas dňa, len tak hocikedy nepustia ani veriacich.

Redaktorka: „V čase medzi ranou a večernou omšou sa ďalej ako do predsieni nedostanete. Za mrežou už niekoľko týždňov zostávajú stáť veriaci aj turisti.“

Eva: „Najprv som si myslela, že je to len náhoda, lenže táto situácia sa opakuje sústavne, trvá to už veľmi dlho.“

Redaktorka: „Navyše, aby mohli kostol čo najskôr uzamknúť, modlia-

cich sa ľudí krátko po omši z lavíc žnú preč.“

Eva: „Uzavrie vonkajšie mrežové dvere, postaví sa k bočným dverám, čiže v priebehu ja neviem pár minút a povie tadiaľto prosím a ľudia musia vstať a odísť.“

Redaktorka: „Oficiálne stanovisko sa nám od dekana tejto farnosti získať nepodarilo. Nezvyklé praktiky pracovníkov však odmieta. O čosi zhovorčivejší bol kostolník. Za zamknutú mrežu sú vraj zodpovední zloději. Jeden muž sa tu dokonca aj ... a to bola posledná kvapka. Odvtedy sa kostolík medzi omšami zamyká tak ako stovky ďalších. Na

S „orlami“ ku Gorazdovi

Nitriansky diecézny biskup Viliam Judák prišiel v sobotu na festival kresťanského divadla Gorazdov Močenok na bicykli.

Podvečer tam slúžil svätú omšu za bohatej účasti kňazov, domácich veriacich a hostí. Otec biskup prišiel do Gorazdova na bicykli, spolu s cyklistami zo Slovenského orla po cyklotrase Sedmopočetníkov.

Vo svojom príhovore povzbudil prítomných vo viere a vo vernosti k životnému dielu sv. Cyrila a Metoda, ich žiaka a pokračovateľa sv. Gorazda, informoval zástupca starostu obce Močenom Juraj Lenický.

Po slávnostnej svätej omši nasledovala pobožnosť krížovej cesty, počas ktorej divadelníci stvárnili krátke obrazy zo života národných svätcov, podľa predlohy Viliama Judáka Priateľa Boží. **JÁN FELIX, Šport 2.8.2010**

Slovensku však nejde o celoplošnú záležitosť.“

ThDr. Jozef Halčko, hovorca bratislavskej arcidiecézy: „Za to sú zodpovední správcovia toho kostola.“

Redaktor: „Do chrámu sv. Jakuba v Levoči vás ako turistu pustia každú polhodinu no s fotoaparátom či kamerou riskujete pokutu. V chráme je to zakázané, no a pamiatkarom zase prekáža používanie blesku.“

Gabriela Suslovová, lektorka chrámu sv. Jakuba: „Vraviam, že to škodí tomu drevu, tomu zlatu.“

Redaktor: „Takéto obmedzenia viac prekážajú domácim ako zahraničným turistom, ktorí sú zdá sa na to zvyknutí.“

Anketa: „Je to tak 50:50. Niekde je to povolené, niekde nie.“

Anketa: „Je tu stále dosť zaujímavosti kde sa dostanete zadarmo a môžete aj fotiť či robiť video.“

Redaktor: „Už ste aj dali nejakú pokutu?“

Gabriela Suslovová, lektorka chrámu sv. Jakuba: „Dali sme už viacerým skupinám.“ **TV JOJ, 31.7.2010**
Dana Strculová a Vladimír Jurek

Je odchod kňazov zradou?

Bývalí duchovní tvrdia, že cirkev sklamlala ich, nie oni ju.

Viator, ktorý spustil Ján Krstiteľ Balázs (dnes už Marián Balázs) odchodom k Ivete Radičovej, bol odvarom búrky, ktorá sa prihnala, keď oznámil odchod z kňazstva. Pre mnohých sa človek s autoritou stal zradcom. Jeho odchod zo služby **pri tom nie je výnimkou.**

Navždy alebo dočasne?

Z kňazskej služby v roku 2003 odišiel aj Miroslav Kocúr. Teológiu začal študovať po vnútornom volaní, ktoré sa zintenzívnilo slobodou po roku 1989. Preto odišiel z lekárskej fakulty.

Postu duchovného sa v roku 2002 vzdal aj Ľubomír Jaško. Odchádzal sklamaný. „V ostatných rokoch odišli z kňazskej služby desiatky inšpirujúcich ľudí,“ vraví s odstupom času.

Ani jeden z nich nad návratom neuvažuje. Iným prípadom je kňaz Miroslav Lettrich. Ten vraví, že ak má hovoriť o odchode Balázsa z kňazstva, bude hovoriť o niečom, čím sám prešiel. Necelé dva roky od svojej vysviacky bol viac než rok mimo kňazskej služby. Potom sa vrátil.

Cirkev ako nevernica?

Kocúr vysvetľuje, že kňazstvo vnímal ako isté povolanie. „To sa nezmenilo, zmenila sa len predstava o tom, ako ho naplniť. Proticirkevnej sekulárnej propagande som nikdy neveril, no ako seminarista a kňaz na Slovensku, v Európe či v Amerike som zažil rozčarovanie. Cirkev, ktorú som poznal a ktorá sa pasuje za kňazovu nevestu, mi cielene zatajila svoje chronické choroby - túžbu po moci za každú cenu, nechotu hľadať pravdu, neprijateľné morálne kompromisy a všeličo iné.“

Prirovnal to k situácii, keď muž krátko po svadbe zistí, že žena spáva aj s inými. „Šlo o pedofilné škandály, aféry homosexuality v radoch ultrakonzervatívnych zoskupení katolíckej cirkvi či početné trpené prípady dvojitého života biskupov a kňazov.“

Jaško mal na odchod viac dôvodov. „Nechcel som žiť v pokrytectve pri utajovaní vzťahu a ostať v inštitúcii, ktorá vyžaduje čudný životný štýl, preferuje len tradične až folklórne prežívanú vieru a je podozrievavá

ku všetkému intelektuálnemu a slobodnému.“

Lettrich svoj pocit pri odchode vyjadril slovami - nemôžem inak. „Bol to možno pocit bezmocnosti, slabosti, možno neschopnosti. Ťažko hľadať slová na vyjadrenie tohto silného a ťaživého vnútorného pocitu,“ vraví s tým, že dočasný odchod z kňazstva vníma ako osobnú prehru, ktorá sa mu stala cennou skúsenosťou.

Meniť pomery len zvnútra

Odchod nie je ľahký. „Nepriazeň okolia či predsudky slovenského katolicizmu sú hlboké a silné,“ vraví Kocúr. Nebolo by lepšie meniť pomery v cirkvi z jej vnútra? „Nemožné. Vnútri cirkvi diskusia na tieto témy nejestvuje, prípadne sa presadzuje téza, že každý sa má starať o seba. O to, čo robia iní, som sa nemal zaujímať. Nevedel som potom niest spoluzodpovednosť za stav vecí.“

Lettrich oponuje. Balázsovo zdôvodnenie odchodu narastajúcim pocitom spútanosti a únavou z vnútrocirkevných pomerov vidí ako problém.

„Nie sú to banality, treba však povedať, že nie je naivným novokňazom, ale mužom v najlepších rokoch, ktorý kdečo preskákaval. Pomery v cirkvi môžu byť dôvodom pre okolie, ale pochybujem, že aj pre svedomie. My katolíci totiž veríme, že do životného povolania volá Boh, a pred jeho volaním by mali akékoľvek vnútrocirkevné pomery ostať banalitou. Navyše meniť pomery môže len ten, kto je vnútri. Ak sa dostane von, hrozí, že bude len krikl'úňom.“

Vraj sme zradcovia

Jaško tvrdí, že reakciou úradnej cirkvi na odchody je „obyčajná ignorácia alebo to, čo počúvame teraz - že sme zradcovia, ktorí sa vykašľali na sľuby. Vraj sa za nás budú modliť.“ Pripomína, že takéto vyjadrenia obsahujú veľkú dávku akože súcitu a smútku. „Sú bohorovní v súdoch, ako reflexia je to však mizerný výkon. Hierarchovia chcú vsugerovať veriacim postoj odsúdenia, ale neúspešne. Ľudia sú veľkorysí a tým, čo zmenia životnú cestu, nezriedka držia palce. Mnohí veriaci sa totiž na rozdiel od pastierov hlásia k hodnotám tolerancie.“

Podľa Jaška sa cirkev rozhodla pre cestu silnej náboženskej inštitú-

cie, ktorá garantuje odpovede a nekomplikuje si život otázkami. „Odchod z cirkevnej služby sa vraj rovná nevere Bohu. Je to však zrada? Alebo je zradou zabezpečená cirkevná kariéra? Nezaslúžené privilégia na farnostiach, mentalita klanu bez odvahy konfrontovať sa s náladami veriacich? Úcta získaná len oblečením sutany a sexepíl z toho plynúci? Univerzitné tituly priznávané za smiešne články pre miništrantov? Čudáctvo veľadôstojných starých mládencov, pre ktorých sa morálka začína a končí sexom?“

Deliacu čiara zrady a vernosti vidí Jaško inde - medzi vernosťou seba a pokrytectvom. „Medzi ochotou riskovať nebezpečné otázky a ideologickou vierou, čo pomocou svätých barličiek vie všetko o všetkom.“

Bude to tak vždy

Ako Kocúr s odstupom času hodnotí sľub Bohu? „Niektoré časti sľubov, na ktoré sa apeluje, sú z oblasti cirkevných predpisov, teda nie Božieho pôvodu. Bohu ostávam verný a v duchu evanjelia robím, čo vládzem. Tí, ktorí si vo vyšších cirkevných úradoch nárokujú na Božiu autoritu a vynucujú si dodržiavanie sľubov, kým ich konanie je často otázne, stratili v mojich očiach morálny kredit už dávno. Preto rozumiem odchodu Balázsa dosť dobre.“

Keď súdny vikár spišskej diecézy Ján Duda tvrdil, že Balázs svojím odchodom zahadzuje dar kňazstva, kontroval mu odpoveďou „nič som nezahodil“. Lettricha to zamrzelo. „Vždy, aj mimo kňazskej služby som vnímal svoj odchod ako zlyhanie, pretože som sa cítil do nej povoláný Bohom. To som nemohol poprieť.“

Jaško vníma aj námietku, ktorá zaznieva voči „odpadlíkom“ - „a o tom všetkom odídenci predtým nevedeli? Všetci sa slobodne rozhodli stať kňazmi“. Jeho odpoveď znie, že „k takýmto cestám to patri. Idealistické začiatky, vývoj, postupne rastúce presvedčenie o nutnej zmene. Pokiaľ sa ľudia rodia s počtom rokov nula, bude to tak vždy“.

Karol Sudor, SME 31.7.2010

Cirkev, ktorá sa pasuje za kňazovu nevestu, mi cielene zatajila svoje chronické choroby.

Miroslav Kocúr, teológ

Svätoplukova stopa

Kostolec patrí medzi najvýznamnejšie archeologické nálezy na Slovensku, a pritom ho takmer nikto nepozná.

Stačil by zlomok sumy vyzbieranej na sochu Svätopluka, aby sa zreštauroval veľkomoravský veľmožský dvorec pri Ducovom z polovice 9. storočia. Kým nádvorie Bratislavského hradu nemá s kniežat'om žiadnu historickú súvislosť, tu sa stopy zhodujú v čase aj priestore.

No to, čo sa napríklad vo Veľkej Británii uctieva ako Stonehenge, je u nás v dezolátnom stave.

Blízko slávnej Venuše

Dedina Ducové je sedem kilometrov od Piešťan. Hneď vedľa sú Moravany, kde objavili známu Moraviansku venušu, vyrezanú z mamutieho kľa. Veľkomoravský veľmožský dvorec je iný prípad, vraj ani niektorí domáci netušia, aký poklad majú kúsok od ich domov.

Tí znali vás však navigujú bezpečne i srdečne. Jednoznačný odkaz znie - auto nechajte pri posledných domoch a ďalej choďte pešo. Hore vylezie iba terénne.

Majú pravdu. Miesto na parkovanie nie je. Na to, aby ste zočili navigačné tabule, musíte byť dobrý prieskumník, sú totiž zarastené popínavými kríkmi. Peši ideme pár sto metrov, cesta je vymletá, počas dažďov sa vraj dole kopcom lialo obrovské množstvo bahna. Briežok je voľný, po lesíku a čarovných poliach zazrieme drevené ohradenie pamiatky. Nič nenasvedčuje tomu, že stúpame na miesto s vychýreným výhľadom.

Prítomnosť histórie a devastácie

Z druhej strany je Kostolec. Nie je to vrch, ale vápencový ostroh. Prechádzame cez vodnú priekopu a škriabeme sa po obrannom vale.

Výhľad je naozaj krásny. Veľké skaly, drevené ohradenie z kolov, vstupná brána a hlavne základy rotundy. História je prítomná. Ale ešte niečo je prítomné, zlý pocit, že to už bolo pekne dávno, čo bol objekt zreštaurovaný. Pováľané hradby, vysoká tráva, nečitateľné informačné tabule (v slovenčine a nemčine), dve úplne prázdne tabule, ktovie načo tu sú. Možno práve na nich mal byť

zoznam vzácnych nálezov, ktoré sa tu vykopali a dnes sú v múzeách v Piešťanoch, Nitre a v klenotnici na Bratislavskom hrade - množstvo bronzových a kostených predmetov, alebo 28 hrobov, z ktorých 22 spadá do obdobia existencie dvorca - asi 80 až 90 rokov.

Objaviteľ hrobov

„Ducová patrí medzi najvýznamnejšie archeologické objavy u nás,“ hovorí objaviteľ dvorca profesor Alexander Ruttkay, pod vedením ktorého sa tu uskutočnil výskum po tom, čo sa pri rozširovaní kameňolomu v 60. rokoch našli hroby. „Svedčí to o spoločenskom vývoji v období Veľkej Moravy - popri kniežati a ústrednej moci vznikla vrstva veľmožov, ktorí si stavali vlastné sídla a mali aj vlastnú vojenskú družinu. Hroby družiny sa odkryli v okolí rotundy. Obydlia boli veľmi vyspelé. Na rotunde boli znaky kresťanstva z obdobia pred Cyrilom a Metodom.“

Profesor Ruttkay chodí na Kostolec pravidelne. Súčasný stav ho neteší. „Je to výsledok neusporiadaných vlastníckych vzťahov v poslednom období. A vraj nie sú peniaze. Ale tie neboli, čo sa pamätám nikdy, na druhej strane fungovala obrovská súdržnosť ľudí, finančne prispieval kameňolom, techniku poskytovalo miestne poľnohospodárske združenie, pomáhali piešťanské Balneologické múzeum, Slovenská akadémia vied.“

Vďaka tomuto nadšeniu dnes vraj nie je na mieste pamiatky veľká jama - pôvodne sa mal celý kopec vyťažiť, lebo obsahuje cenný brizolit. Momentálne nemá kto objekt udržiavať. Je to škoda, lebo ide o pamiatku obrovskej hodnoty, ktorá má aj v zahraničnej odbornej literatúre vysokú citovanosť.

Majetok cirkvi

Zástupkyňa starostky sa do debaty o vlastníckych záležitostiach veľmi nechce, odkazuje ma na Vladimíra Krupu, riaditeľa Balneologického múzea v Piešťanoch, ktoré sa roky staralo o údržbu objektu.

„Pozemok patrí rímskokatolíckej cirkvi, farnosť Moravany. Vlastne sme sa starali o cudzí majetok a to nie je riešenie,“ hovorí riaditeľ múzea Vladimír Krupa.

Od roku 2004 do decembra minulého roku sa hľadal systém starostlivosti o pamiatku a jej financovania. Minulý rok v decembri vyhlásila obec Ducové, že chce pamiatku prevziať a ponúkla cirkvi náhradu. Podľa starostky však jednanie stroskotali na tom, že cirkev vyžadovala pozemky s inžinierskymi sieťami.

„Ešte predtým som cirkvi navrhol, aby pozemok previedli múzeu za symbolickú sumu. S tým nesúhlasili, navrhovali, aby sme si ho prenajímali. To by však nebolo riešenie. Na získanie grantov potrebujete mať list vlastníctva. Cirkev ako keby si neuvedomovala, že toto nie je lukratívna komodita. Na Kostolci nemôžu nič stavať - dvorec je chránená kultúrna pamiatka. Takže miesto sa nedá reálne využiť,“ opisuje starosta.

Pritom Kostolec by podľa neho ako pútnické miesto mohol byť pre cirkev dosť atraktívny. „Výborné riešenie by bolo aj to, keby Kostolec získala obec. Mne je jedno, ako sa to vyrieši, dôležité je, aby sa pamiatke znova poskytla starostlivosť,“ uzatvára starosta.

Marian Jaslovský, SME 31.7.2010

Veľmožský dvorec

Mocenským centrom sa stal po oslabení oproti ležiaceho hradiska v Pobeďime.

Pod vedením Alexandra Ruttkaya sa uskutočnil v rokoch 1968 -1975 rozsiahly výskum.

Pri Ducovom sa našli nálezy už z mladšej doby bronzovej, hradisko z obdobia velatickej kultúry a úlomok panciera z obdobia trójskej vojny.

Priamo vo veľmožskom dvorci sa našlo 149 zlomkov bronzov, z toho 119 kosákov, sekerky, ihlice, spony a fragment bronzového panciera.

Z 28 objavených hrobov sú len tri ženské a tri detské.

V roku 1990 bolo toto miesto vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku, čo nebýva v prípade archeologických nálezov obvyklé. Uskutočnila sa rekonštrukcia a pamiatka bola ošetrovaná až do roku 2000.

Dvorec svedčí o spoločenskom vývoji v období Veľkej Moravy. Alexander Ruttkay. objaviteľ miesta

Letisku pozemky ušli

Štát nemusel prísť o lukratívne pozemky pred letiskovou budovou

Letisko ovládané stranou Smer cez ministra dopravy Ľubomíra Vážneho a FNM mohlo strategické pozemky pri pristávacej dráhe vyvlastniť alebo kúpiť.

Pozemky priamo pred budovou letiska v Bratislave mohli zostať štátne, ak by strategické pozemky pri pristávacej dráhe štát vyvlastnil alebo kúpil a nie nevýhodne navzájom zamenil.

Strategické pozemky štát už v minulosti vlastnil, súd však vlni rozhodol, že patria na základe reštitúcie cirkvi milosrdní bratia. Tá ich okamžite predala.

Za rok pozemky niekoľkokrát zmenili majiteľa, až skončili vo firme Airport Parking, blízkej údajnému mecenášovi Smeru Vladimírovi Poórovi.

Firma ich desať dní pred voľbami vymenila za lukratívne pozemky pred letiskovou budovou, ktoré vlastnila štátna letisková spoločnosť.

Podľa realitných maklérov tak štát mohol prísť o viac ako milión eur, pretože strategické pozemky pri pristávacej dráhe sú podľa územného plánu určené na rozvoj leteckej infraštruktúry. Znamená to, že súkromný majiteľ mal veľmi obmedzenú možnosť ich využitia, čo významne znižuje ich cenu.

Bratislavské letisko ešte aj dnes ovláda manažment dosadený bývalým ministrom dopravy Ľubomírom Vážnym zo Smeru. Ten v minulosti pracoval vo firme Vladimíra Poóra Nafta Gbely.

Podľa právniky Juraja Bizona mohol štát strategický pozemok pri pristávacej dráhe vyvlastniť, a to na základe stavebného zákona.

Bývalé vedenie ministerstva dopravy podľa jeho terajšieho hovorcu Martina Krajčoviča možnosť vyvlastniť neriešilo.

Vedenie letiska neoslovilo ani cirkev so žiadosťou o odkúpenie strategických pozemkov. Štátny tajomník ministerstva dopravy Ján Hudacký z KDĽ denníku SME povedal, že personálne zmeny na letisku sú previazané najmä s novým vedením Fondu národného majetku, ktorý v letiskovej spoločnosti drží majoritný podiel.

Adam Valček, Daniela Krajanová
SME, 2.8.2010

Zámena pôdy

- letisko v minulosti vlastnilo pozemky pred letiskovou budovou aj strategické pozemky pri pristávacej dráhe,

- na základe rozhodnutia súdu strategické pozemky zreštituovala cirkev.

- cirkev pozemky predala, niekoľkokrát zmenili majiteľa,

- letisko získalo pozemky naspäť výmenou za lukratívne pozemky pred letiskovou budovou.

Katolícka cirkev sa zmene financovania nebráni

Katolícka cirkev sa zmene financovania nebráni a je otvorená viesť dialóg. Podľa hovorcu Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika by prekážkou pri tejto zmene nemala byť ani základná zmluva medzi SR a Svätou stolicou. „V tejto zmluve nie je zakotvené financovanie cirkvi. O týchto veciach hovoria parciálne zmluvy, ktoré sú v štádiu schvaľovania.“
(pk), Pravda, 4.8.2010

Maľby v Domaníži chcú pamiatkári vyhlásiť za objav roka

Objavom roka sa možno stanú umelecké pamiatky, ktoré odhalili reštaurátori v dedinke Domaníža neďaleko Považskej Bystrice. Slovenským unikátom je drevený oltár v miestnom kostole, ktorého obnovu reštaurátori práve dokončujú.

„Zasvätený je sv. Mikulášovi biskupovi a je hnutelnou národnou kultúrnou pamiatkou. Pri reštaurovaní sa odkryli unikátne maľby na stĺpovej architektúre a jednotlivých obrazoch. Môžeme ho zaradiť medzi unikáty oltárnej architektúry na Slovensku. Preto chceme dať návrh na vyhlásenie oltára ako obnovu roka aj objav roka,“ povedala Mária Ružňová z Krajského pamiatkového úradu v Trenčíne.

Oltár je vysoký asi 10 metrov. Pochádza z roku 1643 a dali ho postaviť príslušníci šľachtického rodu Esterházióvcov, ktorí tu žili. Na tieto práce si pozvali umelcov zo zahraničia, pravdepodobne z Talianska. Súčasťou oltára je niekoľko obrazov, na štyroch hlavných stĺpoch sú tváre anjelov. Naľavo vidno tváre dvoch baculatých detí, napravo zase podobizne muža a ženy. Umelec v nich možno zvečnil portréty Esterházióvcov. Neskôr sa obrazy zdali vrchnosti asi príliš svetské, preto ich nariadila zatrieť čiernou olejovou farbou. Po rokoch pribudol tretí náter, tiež olejový. Tieto nátery museli reštaurátori opatrne odstrániť, aby sa po stáročiach dostali na svetlo pôvodné maľby.

„Veľmi cenné sú stĺpy s obrazmi anjelov. To je na Slovensku veľmi zriedkavé, vyskytujú sa síce drevené stĺpy, ale anjelici sú vyrezávaní, nie namaľovaní, a ešte takto kvalitne.

To je typické skôr pre Taliansko. Aj technikou sú obrazy vzácne. Umelec použil vajíčkovú temperu, ktorá veľmi dobre drží. Bola to krásna robota, mal som pri nej pocit, že sú stále Vianoce,“ hovorí reštaurátor Jozef Klech, akademický sochár.

Reštaurovanie trvalo s prestávkami 4 roky. Teraz sa Klech pustil do reštaurovania bočného oltára, ktorý pochádza z roku 1700. Za veľmi významný označil objav náhrobnej dosky Františka Turzu. Nie je tu pochovaný, tak je zatiaľ záhadou, ako sa vlastne do Domaníže dostala.

Takmer celý hlavný oltár sa v obnovenej kráse vrátil z reštaurátorských ateliérov späť do Domaníže. Vzácnej kultúrnej pamiatke tu však hrozí nebezpečenstvo. Šindľová strecha kostola je v havarijnom stave a zateká.

„Je reálna hrozba, že voda poškodí oltár, ktorý bol práve zreštaurovaný. Preto sa snažíme aspoň zaplátať miesta, kadiaľ preteká voda. Tento rok sa nám nepodarilo získať peniaze z grantov, dúfam, že sa nám to podarí v budúcnosti. Na opravu strechy je potrebných vyše 46-tisíc eur, a to nie je možné utiahnuť z našich prostriedkov. Myslím si, že keď je to národná kultúrna pamiatka, tak by mal štát pomôcť ochrániť ju, nie je to záležitosť len farnosti alebo dediny,“ hovorí Marián Ďurčan, správca farnosti v Domaníži.

Domanížsky farár Marián Ďurčan pripomína, že kostol by nutne potreboval opraviť strechu, aby bol čerstvo zreštaurovaný oltár v bezpečí pred zatekajúcou vodou.

Milan Král, Pravda 2.8.2010

Veriacich to môže zranit'

Kritici sa pýtajú - komu už máme veriť, ak sľuby porušuje duchovný? Podľa cirkevného analytika Imricha Gazdu postoje veriacich ťažko pochopia tí, ktorí sa na katolícku cirkev pozerajú zvonku. „Pre nich je odchod z kňazstva len výpoveďou zo zamestnania alebo rozvodom, na ktorý má človek právo.“

Gazda si myslí, že zo zanechania kňazstva sú veriaci vždy sklamaní. „Najsilnejšie je to u tých, ktorí boli s duchovným v blízkom vzťahu. Môžu sa však cítiť aj priamo zradení, najmä tí, ktorým bol kňaz duchovným vzorom, s ktorým sa radili o rozhodnutiach, chodili k nemu na spovede.“

Pripomína tiež, že najviac býva zasiahnutá rodina kňaza, najmä ak žije v komunite so silne zakorenenu religiozitou. „Uvedomuje si, že odídený kňaz je stále ich synom, bratom či vnukom, na druhej strane môže cítiť zahanbenie.“

Psychológ a religionista Richard Gróf si myslí, že Balázsova kritika cirkevných pomerov by za normálnych okolností bola z hľadiska dopadu na vieru ostatných veriacich skôr zanedbateľná napriek tomu, že ide o verejne známu osobu. „Je dôležitá najmä pre tých, ktorí s ním majú osobný vzťah. Pre zvyšok veriacich je to jeden názor proti tisícom ďalším.“ Gróf však dodáva, že iný rozmer má tento akt v spoločnosti, kde je dôvera v cirkev oslabená. „Veriacich, ktorí sa prestávajú stotožňovať s oficiálnymi cirkevnými postojmi, je čoraz viac. Pre nich môže byť rozhodnutie Balázsa potvrdzujúcim hlasom, že v cirkvi naozaj nie je nič v poriadku.“ **Karol Sudo, SME 31.7.2010**

Hasičom veríme najviac, imidž cirkvi sa zhoršil. Také sú výsledky posledného prieskumu agentúry GfK. Zamerali ho na dôveryhodnosť jednotlivých profesií. Anketári zbierali údaje v 19 krajinách.

Medzi najdôveryhodnejšie profesie patria už dlhodobo požiarnici, učitelia, lekári a poštári. V priemere im verí viac ako 80% ľudí.

Šikanovanie pre potraty

Na českom webovom portáli sa objavili šokujúce výpovede slovenských žien o šikane, urážkach a nechote našich lekárov vykonať potrat. Výhrada vo svedomí mala dokonca znepriatelit lekárov medzi sebou.“

Jana, zdroj ihneď spravodajství.cz: „Zrútil sa mi svet. V maličkých garsónke s náročným povolaním a hypotékou na krku bolo materstvo nepredstaviteľné. Obvolala som bratislavské nemocnice a zažila poriadny šok! S výnimkou jednej nemocnice potrat nikde inde nevykonávajú.“

Redaktorka: „Toto je časť výpovede Slovenky pre české médium. Podľa našich zistení si teda výhradu svedomia, teda možnosť odmietnuť vykonať potrat za posledné roky osvojila takmer stovka slovenských gynekológov.“

Rút Geržová, hovorkyňa FNŠP BA: „Momentálne sa interrupcie ako také robia aj na Kramároch aj v Ružinove aj v nemocnici sv. Cyrila a Metoda v Petržalke, ale robia sa len zdravotné a sociálne sa robia na Kramároch a v Petržalke. Výhradu svedomia si uplatnili lekári v nemocnici Ružinov.“

Redaktorka: „Nespokojných s prístupom lekárov je aj viac žien.“

Ivana, nespokojná pacientka: „Zážitky mám vyslovene traumatizujúce. Pred aj počas zákroku mi dali lekári vyslovene pocítiť to, že som vrahyňa.“

Redaktorka: „Podľa ministerstva

zdravotníctva novela zákona z roku 2009 lekárom prikazuje poučiť ženy o psychických a telesných následkoch ešte pred zákrokom. Avšak kričať na ne, obviňovať ich či urážať je mimo akejkol'vek smernice. Dôvodom však môže byť aj dusná atmosféra v kolektíve.“

Jana, zdroj ihneď spravodajství.cz: „Lekárka sa mi tiež zverila, že ňou niektorí kolegovia pohrdajú. Vraj na ňu útočia, lebo ona to robí a ony to robiť nemohli, pretože je to proti ich svedomiu.“

MUDr. Mária Mojžešová, PhD., Ústav sociálneho lekárstva a lekárstva etiky: „Domnievam sa, že existujú dve skupiny lekárov. Jedna skupina odmieta, druhá skupina lekárov neodmieta vykonávanie umelého ukončenia tehotenstva, ba navyše sa správa niekedy urážlivo k svojim pacientkam, je to možné.“

Zuzana Čizmáriková, hovorkyňa MZ SR: „Ak nie je sťažnosť, nemôže sa ani nič riešiť.“

Milan Michalič, hovorca ÚPDNZS BA: „Podnety etického charakteru sú ťažko dokázateľné. My nemáme dostatok možností, aby sme tvrdenie proti tvrdeniu nejakým spôsobom prešetrili.“

Redaktorka: „Isté je, že téma potratov delí spoločnosť a teda aj lekárov na dva proti sebe tvrdo bojujúce tábory.“ **Eva Bariová, TV JOJ, 31.7.2010**

Hasičom veríme najviac, imidž cirkvi sa zhoršil

Natočené: Obyvatelia Bratislavy AA: „Byť hasičom, to nie je profesia, to je skôr také poslanie pomáhať ľuďom.“

AA: „Ich práca je veľmi náročná.“ Zuzana Kusá, sociologička: „Sú to takzvané verejnoprospešné profesie. Tie, na ktoré sa ľudia bežne môžu spoľahnúť vo svojom každodennom živote.“

Redaktorka: „Svoju reputáciu si tento rok zvýšili aj bankári. Hospodárskej kríze pomaly odzvuňa a ich pozícia sa zotavuje. Ľudia im preto dôverujú intenzívnejšie.“

Natočené: Vladimír Janček, pracovník agentúry GfK: „Najväčší pokles zazname-

nali cirkevní predstavitelia. Dôvodom sú najmä škandály, ktoré súviseli so zneužívaním detí a mládeže.“

Redaktorka: „Profesie, ktoré reprezentujú nejaký skupinový záujem alebo sledujú komerčné ciele, sú na chvoste. Medzi nimi by ste našli politikov či manažérov.“

Natočené: Obyvatelia Bratislavy AA: „Najmenej dôverujem určite politikom, je to na základe vlastných skúseností.“

AA: „Sľubujú, ale nesplnia nič.“

Redaktorka: „Hoci sú politici vo väčšine krajín na posledných miestach, najviac im dôverujú Švédovia a Holanďania. Najmenej Taliani a Francúzi.“

Monika Kardošová, STV 1, 30.7.2010

Ako sa zmení financovanie cirkví, nie je ešte jasné

Hoci minister kultúry Daniel Krajcer tvrdí, že niektoré cirkvi majú o odľahu od štátu záujem, v prípade dvoch najväčších cirkví to neplatí. Rímskokatolícka cirkev už upozornila, že zmluva s Vatikánom to ani neumožňuje. Okrem toho je prakticky nevyhovujúca. Slovensko je jedinou krajinou na svete, ktorá zmluvu so Svätou stolicou prijala v takejto podobe.

„Katolícka cirkev nemá problém so zmenou jej financovania. Dôležité však je, aby zostala zachovaná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou,“ povedal včera hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik v reakcii na Krajcerove slová.

Dialóg o zmene financovania preto môže byť zdĺhavý a nemusí viesť k jasnemu záveru.

Otázku odľahovania cirkví od štátu otvorila SaS a prísľub otvorenia celospoločenskej diskusie o problematike financovania cirkví obsahuje aj programové vyhlásenie vlády. „Je

to lepší spôsob fungovania cirkví aj z hľadiska ich postavenia,“ hovorí Krajcer.

Zmena financovania sa nepozdáva ani Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. Jej generálny dozorca Pavel Delinga sa pre Pravdu vyjadril: „Z hľadiska našej cirkvi v súčasnosti odľahovanie cirkví od štátu neprichádza do úvahy, hoci si pripravujeme vlastnú reštrukturalizáciu cirkevnoorganizačných jednotiek.“ Po dlhšom procese, počas ktorého by štát pripravil nový model financovania cirkví, sú však ochotní viesť spoločný dialóg aj zástupcovia evanjelikov.

Ročne pritom vynakladá štát na financovanie cirkví nemalé prostriedky - v roku 2009 to bolo 37,19 milióna eur, z čoho až 21,27 milióna smerovalo do najväčšej - rímskokatolíckej cirkvi a 3,68 mil. do evanjelickej cirkvi. Zmena financovania by preto mohla vyhovovať skôr menším cirkvám.

Peter Kováč, Pravda, 3.8.2010

Prioritou je obnova kultúrneho dedičstva

Ochrana pamiatok, zrušenie koncesionárskych poplatkov či vypustenie pokút z jazykového zákona to sú priority rezortu kultúry. Dnes ich predstavil minister kultúry Daniel Krajcer.

Redaktorka: „Kultúru čaká ťažký rok ohlásil to Daniel Krajcer. Problémom sú peniaze, napriek tomu za prioritu považuje záchranu a obnovu kultúrneho dedičstva. Na pamiatky by preto mali ísť peniaze nielen z rozpočtu a euro fondov, ale aj súkromný kapitál.“

Daniel Krajcer (SaS), minister kultúry a cestovného ruchu SR: „Môže aj súkromná firma mať ako určitú výzvu a súčasť marketingovej stratégie je to, že môže prispieť na obnovu takého to objektu.“

Redaktorka: „Zmeny zrejme čakajú aj cirkvi, rezort kultúry plánuje o ich financovaní otvoriť celospoločenskú diskusiu.“

Daniel Krajcer (SaS), minister kultúry a cestovného ruchu SR: „Je to lepší spôsob fungovania cirkví alebo všetkých cirkví nie len katolíckej dominantnej na Slovensku aj z hľadiska ich slobodného postavenia.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Čakáme, že aj ministerstvo predstaví svoj tím odborníkov. My ho máme pripravený zo znamena, nebránime sa tejto sme ochotní o tom rokovať, ale dôležité je, aby to bola téma pre odborníkov nie pre bulvár.“

Redaktorka: „Revíziu čaká aj zákon o štátnom jazyku, zrušia sa pokuty. Tento bod si dala koalícia do Programového vyhlásenie vlády. Daniel Krajcer hovorí o politickej dohode. Ex minister nesúhlasí, sankcie majú zabezpečiť, aby zákon fungoval v praxi.“

Marek Maďarič (Smer-SD), bývalý minister kultúry SR: „Súčasná vláda jednoznačne ustupuje klamstvám a nátlaku Budapešti a druhým dychom oslabuje práva občanov Slovenskej republiky na dostupnosť informácií v štátnom jazyku.“

Redaktorka: „Rezort kultúry plánuje však šetriť. Daniel Krajcer chce o 10% znížiť prevádzkové náklady ministerstva a úspory chce hľadať aj v jeho novej organizačnej štruktúre.“

Andrea Predajňová, STV 1, 2.8.2010

Finančná pomoc jednotlivcom a rodinám po povodniach

Tisíce rodín na Slovensku stále zápasia s problémami, ktoré im spôsobili nedávne ničivé povodne. Mnohé organizácie vyhlásili verejné zbierky. Dnes štyri z nich spojili svoje sily a podpísali memorandum o spolupráci pri poskytovaní finančnej pomoci jednotlivcom a rodinám po povodniach.

Obrazovka:

Človek v ohrození

Človek v tísni – Slovensko

Slovenská katolícka charita

Konferencia biskupov Slovenska

Redaktorka STV 1: „Tieto štyri organizácie spojili svoje databázy domácností, ktoré postihli povodne.“

Natočené:

Andrej Bán, OZ Človek v ohrození: „Každá domácnosť bude obdarovaná len jednou z tých organizácií.“

Redaktorka STV 1: „Ide im o to, aby sa peniaze rozdelili spravodlivo a čo najefektívnejšie. Zatiaľ sa vyzbieralo približne jeden a pol milióna eur.“

Natočené:

Miroslava Hapalová, Človek v tísni – Slovensko: „Minimálna suma v prípade rodín, ktoré majú poškodené domy v obytnej časti, je 500 euro.“

Redaktorka STV 1: „Rodiny, ktoré prišli o bývanie, môžu dostať až 20-tisíc eur. Organizácie vytvorili 7 tímov terénnych pracovníkov, ktoré od augusta navštevujú postihnuté rodiny po celom území Slovenska a vyhodnocujú ich potreby.“

Natočené:

Radovan Gumulák, Slovenská katolícka charita: „S každou tou rodinou títo terénni pracovníci strávia približne hodinu, počas ktorej vlastne sa snažia zistiť ten rozsah škôd.“

Redaktorka STV 1: „Finančnú zbierku vyhlásila aj Slovenská televízia počas benefičného koncertu Pomôžte celé Slovensko. Zbierka trvá do konca augusta a dodnes sa vyzbieralo takmer 350-tisíc eur.“

**Patricia Pružinská
STV 1, 5.8.2010**

Cirkev skúša biznis, chystá megaprojekt v Bratislave

Známym developerom ako HB Reavis, TriGranit či Skanska SK vyrastá konkurencia. A nie hocijaká. Realitný megaprojekt v bratislavskej Petržalke za 300 miliónov eur, ktorého developerom je rímskokatolícka cirkev, totiž dostal zelenú už aj od Ministerstva životného prostredia SR.

S výstavbou komplexu, ktorý počíta asi s tisícovkou bytov, nákupným bulvárom či kancelárskymi budovami chcela cirkev začať už v roku 2012. Tento dátum však presne úplne platiť nemusí. „Vzhľadom na ekonomickú situáciu nie je možné odhadnúť termíny a ďalšie konkrétne kroky, reagoval pre HN hovorca Bratislavskej arcidiecézy Jozef Haľko. Viac informácií však poskytnúť odmietol.

Komplex je jedným z prvých developerských projektov cirkvi u nás. Pred časom stavebný úrad neodobril zámer banskobystrického biskupstva, ktoré chcelo na kalvárii stavať bytové domy či penzión pre seniorov. Keďže boli pre solventnejšiu klientelu, narazili na protesty aj veriacich - miestni proti nemu spísali petíciu. (pj), HN, 5.8.2010

U svätého Víta sa už platí, veriaci nemusia

Vstupenka do pražského chrámu stojí 250 korún. Ak nie ste ateista, dostanete sa k hrobkám českých panovníkov či oltáru aj bežnej.

Ak ste neveriaci, vstup do Chrámu svätého Víta vás vyjde na 250 českých korún. Ak veríte v Boha, máte to zadarmo.

Katedrálu totiž zaradili do malého aj veľkého okruhu pre turistov na Pražskom hrade. „Začlenenie katedrály do prehliadkových okruhov je krokom k upokojeniu atmosféry. Niekedy to tu vyzeralo ako na železničnej stanici,“ povedal pre iDNES.cz manažér chrámu Václav Soukup.

Pre veriacich, ale aj pre tých, ktorí sa chcú pokloniť pochovaným českým panovníkom, je vstup zadarmo. Stačí to povedať ochrankárom. „Ak nám chce niekto klamať, neurobíme s tým nič,“ priznáva Soukup.

Platiť za vstup tak budú najmä

Megaprojekt cirkvi ohrozuje kríza

Komplex v Petržalke chcela arcidiecéza začať stavať už v roku 2012, zrejme sa jej to nepodarí.

Tristomiliónový developerský projekt rímskokatolíckej cirkvi v Bratislave dostal od Ministerstva životného prostredia SR zelenú.

Bratislavská arcidiecéza svoj zámer vybudovať na Kapitulských poliach v bratislavskej Petržalke polyfunkčné bytové domy s obchodmi, kanceláriami a so službami oznámila zhruba pred rokom.

S výstavbou chcela začať už v roku 2012, zrejme sa jej to však nepodarí.

Arcidiecéza mlčí

„Vzhľadom na momentálnu ekonomickú situáciu nie je možné odhadnúť termíny a ďalšie konkrétne kroky,“ odpovedal nám hovorca arcidiecézy Jozef Haľko. Na naše ďalšie otázky spojené s pravdepodobným začiatkom stavebných prác odmietol odpovedať s tým, že to, čo chceli povedať, už povedali.

Dôvod, prečo sa Bratislavská arcidiecéza rozhodla ísť do výstavby obytnej zóny, je ten, že im v spomínanej oblasti patrí takmer 37 hektárov pozemkov. „Bratislavská arcidiecéza považuje spomínaný projekt za vhodný krok v rámci rozvoja uvedenej lokality,“ podotkol Haľko.

Výstavba má postupovať vo viacerých etapách s tým, že postavených by malo byť buď 938 bytov, alebo viac ako 1 100, a bývať by v nich mohlo 3 000 až 4 500 ľudí. Ani na otázku, pre ktorý variant sa arcidiecéza rozhodne, nám hovorca Haľko neodpovedal.

Predajú to investorovi?

Okrem bytov či kancelárií sa v zóne ráta tiež s nákupným bulvárom, cirkevnou štvrtou s kostolom, či malým námestím. Súčasťou projektu je aj výstavba rodinných domov.

Podľa skôr medializovaných informácií sa predpokladalo, že nakoniec celý komplex skončí v rukách súkromného investora. Otázkou teda ostáva aj to, či v tomto megaprojekte nájdú strechu nad hlavou i sociálne slabšie skupiny.

Kapitulské polia sú prvým veľkým developerským projektom cirkvi na Slovensku. Pred časom sa o niečo podobné, no v menšom rozsahu, snažilo i banskobystrické biskupstvo.

Zámer postaviť štyri bytové domy, vzdelávací inštitút a penzión pre seniorov však zmietol zo stola stavebný úrad. Námietky proti bytom určeným pre elitu vyslovili aj obyvatelia.

Petra Jamrichová, HN, 5.8.2010

Pod Kalváriou nechcú vilky

Saktorovi odovzdali petíciu proti výstavbe v areáli cirkvi. Viac ako päťtisíc ľudí nesúhlasí so snahou biskupského úradu postaviť pod kalváriou rezidenčné vilky. Bolo to symbolicky v posledný deň pripomienkovania návrhu územného plánu mesta.

Zozbieraných viac ako 5 200 podpisov obyvateľov mesta a okolia položili členovia petičného výboru priamo na stôl primátorovi Ivanovi Saktorovi. Iniciatívu podporilo cez internet aj vyše 1 400 signatárov z celého Slovenska. „Táto petícia je zhodná s názorom mesta. Na kalvárii nepovolíme výstavbu žiadnych objektov,“ uviedol Saktor.

Podľa zámeru cirkve chce na svojich pozemkoch v areáli kalvárie postaviť štyri rezidenčné vilky, teda dvoj- a trojpodlažné bytové domy. „Odovzdali sme vec právnikom, zatiaľ nemáme stanovisko ani rozhodnutie mesta, preto sa k veci nebudeme vyjadrovať“ povedala hovorkyňa biskupstva Zuzana Juhaniaková.

Proti výstavbe na kalvárii sa vo februári postavili aj slovenskí architekti. Výstavba by podľa nich priestor devastovala nielen z architektonicko-výtvarného a urbanistického hľadiska, ale najmä duchovne. (šper)

Plus jeden deň, 3.8.2010

cudzinci, ktorí o bezplatnom vstupe nevedia. „Pred chvíľou tu však bola výprava talianskych pútnikov aj s kňa-

zom a tí sa dovnútra dostali bez problémov,“ dodal Soukup pre iDNES.CZ.

(mak), SME, 3.8.2010

Poliaci ubránili Lechov kríž. Neodviezli ho

Smolenská tragédia rozdeľuje spoločnosť aj po takmer štyroch mesiacoch. Oživuje ju Jaroslaw Kaczyński

Pred prezidentským palácom bojoval dav niekoľko hodín o drevený kríž Lecha a Márie Kaczyńských. Cirkev ho nemohla premiestniť do neďalekého kostola.

Tie scény sa opakovali deň i noc. Niekoľko Poliakov sa utáborilo na ulici Krakovské przedmiescie pred prezidentským palácom vo Varšave a tvrdohlavo strážilo vysoký drevený kríž. Nechcú, aby ho presunuli do neďalekého kostola sv. Anny, asi 350 metrov od paláca.

Kríž ubránime

Vedia kríža je fotografia Lecha a Márie Kaczyńských, prezidentského páru, ktorý spolu s ďalšími 94 osobnosťami zahynuli v apríli pri leteckej havárii pri ruskom Smolensku. Pre Poliakov pred palácom je to nedotknuteľná spomienka na ich prezidenta. „Mnohí ľudia to robia spontánne, opúšťajú rodiny, aby tu v noci bdeli,“ povedala nedávno pre televíziu TVN 24 pani Joanna.

„K čomu inšpiruje Boh, to sa stane. Urobíme všetko, aby sme ten kríž ubránili,“ povedala vtedy staršia žena, ktorá nocovala pred palácom.

Včera skupinka „obrancov kríža“ uspela. Asi tisícka ľudí sa postavila policíi, skautom i kňazom a nedovolila drevený symbol preniesť. Zábery spred paláca boli dramatické. Zátarasu policie prerazila žena a neskôr muž, ktorí sa snažili ku krížu pripútať. Pred kňazmi sa hodila na kolená mladšia žena a so zopätými rukami ich prosila, aby kríž nebrali. Polícia dokonca použila slzotvorný plyn.

Po niekoľkohodinovom súboji to organizátori vzdali. Šéf prezidentskej kancelárie Jack Michalowski po rokovaní s cirkvou médiám oznámil, že kríž v ten deň neprenesú. Či a kedy tak urobia, nepovedal.

Politická téma

Ani takmer štyri mesiace po najväčšej tragédii v novodobých dejinách krajiny sa Poliaci nezmierili s tým, čo sa stalo. V silne katolíckom Poľsku, kde je spomienka na zosnulých jedným z najdôležitejších cirkevných sviatkov v roku, ľudia stále nosia ku krížu kvety a večer zapalujú sviečky. Z tragédie, pri ktorej prišli Poliaci o elitu národa, sa už dávno stala politická téma. Živí ju brat zosnulého prezidenta a šéf najsilnejšej opozičnej strany Právo a spravodlivosť (PiS) Jaroslaw Kaczyński. V júlových prezidentských voľbách ho volilo

nečakaných 47 percent Poliakov a podľa politológov ich ovplyvnila práve smolenská tragédia. Odvtedy Jaroslaw pritvrdil a vládu otvorene obviňuje, že má na smolenskej tragédii podiel.

Politika jeho strany rozdeľuje nielen spoločnosť, ale aj rodiny 94 pozostalých. Niektoré z nich sa cítia vládou oklamané a žiadajú dokonca exhumáciu tiel. „Právo a spravodlivosť si tragédiu prisvojila. Politici sú však v tomto prípade zbytoční,“ povedala nedávno denníku Gazeta Wyborcza Izabela Sariuszová-Skapska, dcéra šéfa spolku katynských rodín, ktorý zahynul spolu s prezidentským párom.

Jaroslaw Kaczyński využíva emócie vo svoj prospech. Chce, aby kríž pred palácom ostal, kým tam nebude stáť pamätník na počesť obetí katastrofy. „Prehráva vláda, je to jej zodpovednosť, aby k takým scénam nedošlo,“ komentoval pre televíziu TVN 24 včerašie udalosti sociológ Henryk Domański.

A bitkou o kríž sa konflikt nekončí. Podľa prieskumu inštitútu SMG/KRC si to myslí viac ako 52 percent Poliakov.

Miriam Zsilleová
SME, 4.8.2010

Veriaci v kostoloch sa na pomoc obetiam povodní poskladali sumou milión 300 tisíc eur

Veriaci v kostoloch sa na pomoc obetiam povodní poskladali sumou milión 300 tisíc eur. Ďalších 260 tisíc eur poslali ľudia na účet organizácie Človek v ohrození a 85 tisíc eur do Slovenskej katolíckej charity. Dnes sa dohodli na spoločnom postupe pri rozdeľovaní týchto peňazí.

Alena Taranová, redaktorka: „Konferencia biskupov sa s katolíckou charitou a Človekom v ohrození dohodli, že pri distribúcii pomoci využijú know-how, ktorý pri povodniach v Českej republike odskúšala humanitárna organizácia Človek v tísi. Miroslava Hapalová.“

Miroslava Hapalová: „To nám práve pomáha predchádzať tomu, aby jednej rodine bolo prideľovaných veľa príspevkov od rôznych organizácií a naopak iná rodina nedostala nič, pretože nie je dajme tomu natoľko mediálne známa, alebo nie je v obci, v ktorej bolo vlastne to poškodenie tak veľké, že sa dostala do všetkých hlavných správ.“

Alena Taranová, redaktorka: „Do postihnutých domácností od dnes začínajú chodiť spoločné tímy terénnych pracovníkov. Zisťujú ich potreby a zapisujú do databáz. Predseda Konferen-

cie biskupov Stanislav Zvolenský.“

Stanislav Zvolenský, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Iste táto suma z určitého hľadiska keď pozrieme na veľkosť škôd, jednotlivé rodiny, ktoré nimi boli postihnuté, že je môžeme povedať skromná. Chceme ju však čo najlepšie rozdeliť, aby podľa možnosti čo najväčší počet postihnutých cítil pomoc.“

Alena Taranová, redaktorka: „Prvé vyzbierané peniaze začnú rodinám odchádzať do dvoch týždňov.“

Alena Taranová
Rádio Expres, 5.8.2010